

Inventarisatie
Krediet over- en onderschrijvingen
2003 - 2006

Inventarisatie
Krediet over- en onderschrijdingen
2003 - 2006

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Vraagstelling onderzoek	4
3.	Onderzoeksaanpak	4
4.	Inventarisatie kredieten	5
4.1.	Krediet over- en onderschrijdingen 2003-2006	5
4.2.	Krediet over- en onderschrijdingen groter dan € 50.000,-	5
4.3.	Kredietaanpassingen 2003 - 2006	6
4.4.	Uitkomsten inventarisaties	6
5.	Conclusies en aanbevelingen.....	7
5.1.	Conclusies.....	7
5.2.	Aanbevelingen.....	7
6.	Reacties op het conceptrapport	7
7.	Bijlagen	9
7.1.	Bevindingen kredietoverzichten 2003, 2004 en 2005	9
	Bevindingen kredietoverzicht 2005	10
	Bevindingen kredietoverzicht 2004	11
	Bevindingen kredietoverzicht 2003	12
7.2.	Toelichtingen op de kredietoverzichten.....	13
7.3.	Inzichtelijkheid kosten en dekking van grote projecten.....	15
7.4.	Reactie burgemeester en wethouders	16
7.5.	Overzicht kredietmutaties 2004 en 2005.....	17

1. Inleiding

Naar aanleiding van het duurder uitvallen van de renovatie van het raadhuis (bouwdeel A) hebben de raadsfracties van Groenlinks/Progressief Ede, D'66 en Edese Jaap de Rekenkamercommissie gevraagd en onderzoek in te stellen naar de precieze oorzaken van deze overschrijding. Daarbij is het vermoeden uitgesproken dat de budgetoverschrijding geen incident is, maar mogelijk een uiting van een onderliggend structureel probleem binnen de gemeentelijke organisatie. De Rekenkamercommissie is gevraagd dit te willen onderzoeken en aanbevelingen te formuleren die ertoe bijdragen dat een dergelijke gang van zaken in de toekomst wordt voorkomen.

Het voorstel van de drie raadsfracties is in eerste instantie door de Rekenkamercommissie niet overgenomen. De commissie onderzoekt geen incidenten of individuele gevallen maar richt zich op het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur en beleid. De taakopdracht van de commissie is het ten behoeve van een beoordeling door de gemeenteraad onderzoeken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur.

Na overleg hierover met de Rekenkamercommissie hebben de gezamenlijke fracties een gewijzigd verzoek ingediend. Daarbij is aan de commissie gevraagd na te gaan hoe vaak bij aanbestedingen door de gemeente er budgetoverschrijdingen plaatsvinden en wat daarvan de mogelijke oorzaken zijn. De aandacht zou zich vooral moeten richten op overschrijdingen op grote projecten. De uiteindelijke vraag is of gemeenschapsgelden doelmatig, doeltreffend en rechtmatig zijn besteed.

De Rekenkamercommissie heeft besloten te starten met een oriënterend onderzoek naar de omvang van de overschrijdingen alvorens te beslissen tot het eventueel instellen van een uitgebreid onderzoek. Op basis van de resultaten van het oriënterend onderzoek kan worden beslist of verder onderzoek noodzakelijk is er waarop dit zich moet richten.

2. Vraagstelling onderzoek

Bij de start van dit oriënterend onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- welke krediet over- en onderschrijdingen op grotere projecten hebben zich voorgedaan in de jaren 2003 tot 2006?
- welke conclusies kunnen uit deze inventarisatie worden getrokken?
- waarop moet een eventueel vervolgonderzoek zich richten?

Tijdens het onderzoeksproces is de vraagstelling uitgebreid met een deelvraag met betrekking tot de omvang van de kredietmutaties over de periode 2003 – 2006.

In het kader van dit onderzoek wordt de term 'krediet' gehanteerd. De term stamt uit de oude Comptabiliteitsvoorschriften en betekent hetzelfde als 'budget' maar wordt meer gerelateerd aan investeringskredieten die de raad vaststelt.

3. Onderzoeksaanpak

De Rekenkamercommissie heeft zich bij het uitvoeren van het onderzoek laten bijstaan door Ernst & Young Accountants. De inventarisatie en analyse van de krediet over- en onderschrijdingen en de kredietmutaties is in samenspraak met het accountantsbureau uitgevoerd.

Voor het onderzoek is van de volgende aanpak uitgegaan:

1. het inventariseren van de krediet over- en onderschrijdingen
2. het inventariseren van kredietaanpassingen
3. het analyseren van de uitkomsten
4. het opvragen van toelichtingen
5. het houden van interviews.

Het inventariseren van de krediet over- en overschrijdingen vond plaats aan de hand van de beschikbare kredietoverzichten per jaareinde van de jaren 2003, 2004 en 2005.

In eerste instantie zijn per jaar de omvang in aantallen en in euro's van de over- en overschrijdingen in kaart gebracht. Vervolgens is een ondergrens bepaald op € 50.000,- voor 'grote projecten'. Die zijn afzonderlijk in beeld gebracht.

De inventarisatie van de kredietmutaties vond plaats op basis van de door de sectoren aangeleverde gegevens over het verloop van de investeringskredieten 2003, 2004 en 2005.

De resultaten van de inventarisaties zijn geanalyseerd in samenhang met de kredietregels en de richtlijnen die de gemeente hanteert ten aanzien van investeringen.

Over een beperkt aantal krediet over- en overschrijdingen is een schriftelijke toelichting gevraagd bij de sectoren. Over één kredietoverschrijding bij de sector EWZ heeft nadien nog mondeling overleg plaatsgehad waarbij een aanvullende toelichting is verkregen. Daarnaast is bij de sector ROB voor twee projecten een overzicht gevraagd van de oorspronkelijke kredietaanvraag, de aanpassingen daarop en de werkelijke bestedingen.

Met het hoofd Concernzaken, het hoofd Financiën en Bedrijfsvoering en met de sectorcontroller Facilitair Bedrijf & Burgerzaken zijn interviews gehouden. In het interview met de sectorcontroller is ingegaan op de kosten en de wijze van dekking van de renovatie van het raadhuis. Van de interviews zijn gespreksverslagen gemaakt die door de betrokkenen zijn geaccordeerd.

4. Inventarisatie kredieten

4.1. Krediet over- en overschrijdingen 2003-2006

Uit de inventarisatie van alle krediet over- en overschrijdingen over de 3 onderzochte jaren blijkt dat voor het jaar 2004 en 2005 er per saldo kredietoverschrijdingen zijn. Deze overschrijdingen hebben procentueel gezien een beperkte omvang. Voor 2004 gaat het om 1,8% en voor 2005 om 1,2%. Dit heeft betrekking op zowel de afgesloten als de nog lopende kredieten.

Het jaar 2003 laat een kredietoverschrijding zien van per saldo 2,3%. Dit betreft alleen de afgesloten projecten. In het kredietoverzicht 2003 ontbreken de gegevens ten aanzien van de verwachte totaalkosten en –opbrengsten per krediet.

Een recapitulatie van over- en overschrijdingen is opgenomen in de bijlage (paragraaf 7.1). Daarin wordt het aantal kredieten en de omvang in Euro's vermeld alsmede het aantal over- en overschrijdingen en de omvang in Euro's.

4.2. Krediet over- en overschrijdingen groter dan €50.000,-

Uit de inventarisatie van individuele krediet over- en overschrijdingen groter dan € 50.000,- blijkt dat voor de jaren 2004 en 2005 het met name om overschrijdingen gaat. De omvang in aantallen blijft beperkt tot 4 respectievelijk 5 gevallen. Voor 2003 gaat het om 3 gevallen.

De recapitulatie staat eveneens in voornoemde bijlage. Daarin is een uitsplitsing opgenomen van de kredieten per sectoren met vermelding van aantallen en omvang in Euro's. Tevens is een beknopte samenvatting opgenomen van de door de sectoren gegeven toelichtingen op de projecten.

Er is niet aangegeven welke kredieten bij elkaar horen voor de afzonderlijke projecten. Hierdoor kan het effect optreden dat over- en overschrijdingen binnen een project elkaar opheffen. De inschatting is dat deze effecten het algehele beeld van het onderzoek niet wezenlijk beïnvloeden.

4.3. Kredietaanpassingen 2003 - 2006

Als laatste stap in het onderzoek is gekeken naar de aanpassingen van verleende investeringskredieten. Nagegaan is in hoeverre er zich mutaties hebben voorgedaan ten opzichte van de initiële kredietaanvragen en wat de omvang daarvan was zowel procentueel als in geldswaarde.

Op basis van de kredietlijsten is aan de sectoren gevraagd aan te geven hoe het kredietverloop heeft plaatsgevonden. Uitgaande van de oorspronkelijk beschikbaar gestelde kredieten zijn de goedgekeurde kredietaanpassingen in kaart gebracht. De kredieten zijn daarbij geclusterd. Per sector en per cluster kredieten zijn de mutaties aangegeven in 2004 ten opzichte van 2003 en in 2005 ten opzichte van 2004. De gegevens over 2006 ten opzichte van 2005 waren tijdens het opstellen van deze rapportage nog niet beschikbaar.

De percentages zijn berekend door de kredietaanpassing in Euro's te delen op het oorspronkelijk krediet van het betrokken jaar.

Deze inventarisatie levert het volgende beeld op. Bij de kredietaanpassingen jaareinde 2004 voor de sector EWZ gaat het om 0,36% en voor jaareinde 2005 om 1,06%. Voor de sector ROB gaat het om een kredietaanpassing van 4,02% in 2004 en 12,82% voor 2005. Bij de sector CZ hebben zich over deze periode geen kredietmutaties voorgedaan.

In de bijlage 7.5 is een totaaloverzicht van de verschillende kredietmutaties opgenomen. Daarin staan de mutaties per sector en per jaar voor de afzonderlijke clusters van kredieten opgenomen in percentages en in geldswaarde. De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de door de sectoren aangeleverde stukken en zijn niet afzonderlijk door de Rekenkamercommissie gecontroleerd.

De omvang van de kredietmutaties bij de sector ROB in 2005 van 12,82% wordt vooral veroorzaakt door een extra krediet voor de Structuurvisie kern Lunteren. Bij de besluitvorming over de structuurvisie en de beschikbaarstelling van het benodigde krediet was sprake van een ongedekt tekort. De vereiste dekkingsmiddelen daarvoor zijn later beschikbaar gekomen. Als de kredietmutatie (in Euro's € 2.007.392) buiten beschouwing wordt gelaten daalt het percentage van 12,82 % naar 4,08%.

4.4. Uitkomsten inventarisaties

Uit de inventarisatie vanuit de kredietoverzichten blijkt, met inachtneming van een ondergrens van € 50.000, dat er zich een beperkt aantal over- en onderschrijdingen heeft voorgedaan de afgelopen jaren. Uit de interviews en gegeven toelichtingen blijken hiervoor in het algemeen aanvaardbare verklaringen te bestaan.

Uit deze interviews blijkt echter tevens dat de dekking voor de kosten van grotere projecten uit meerdere bronnen afkomstig kan zijn. De dekking van de uitgaven van grotere projecten kan vanuit de volgende bronnen plaatsvinden:

- Voorzieningen
- Reserves
- Exploitatierkening
- Activering.

De consequentie hiervan is dat de totale kosten en uitgaven voor grotere projecten niet altijd zichtbaar zijn op de kredietoverzichten. Afhankelijk van de dekking worden kosten van de projecten rechtstreeks ten laste van bijvoorbeeld voorzieningen of de exploitatie verantwoord.

Een voorbeeld hiervan is de aanvraag in 2005 voor een extra budget ter hoogte van

€ 500.000,- voor de renovatie van bouwdeel A van het raadhuis. De werkelijke uitgaven zijn rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening verantwoord en niet verantwoord op het kredietoverzicht en als zodanig ook niet hierop zichtbaar.

Als gevolg van deze systematiek ontbreekt, afhankelijk van de dekking van de uitgaven, een totaalbeeld. Op basis van alleen het beoordelen van de kredietoverzichten kan geen sluitend beeld worden gegeven over de krediet over- en onderschrijdingen van grotere projecten. Daartoe moet over de begrote kosten, de wijze van dekking ervan en de latere aanpassingen aanvullende gegevens worden verzameld. Daarbij moet ook een relatie worden gelegd met de uitvoeringsprogramma's en detailinformatie op projectniveau worden achterhaald.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1. Conclusies

Uit het oriënterend onderzoek naar over- en onderschrijdingen annex kredietmutaties worden de volgende conclusies getrokken.

- De krediet over- en onderschrijdingen over de jaren 2003, 2004 en 2005 zijn van beperkte omvang. Voor het jaar 2003 is er per saldo sprake van een als gering te kwalificeren overschrijding en voor de jaren 2004 en 2005 per saldo van geringe onderschrijdingen.
- Individuele kredietoverschrijdingen die groter zijn dan € 50.000,- zijn beperkt in aantal. Voor deze over- en onderschrijdingen blijken aanvaardbare verklaringen te bestaan.
- De kredietmutaties over de jaren 2003, 2004 en 2005 zijn procentueel gezien beperkt in omvang.
- De dekking van de uitgaven voor grotere projecten kan vanuit verschillende bronnen plaatsvinden. De totale kosten en uitgaven zijn daardoor niet zichtbaar op de kredietoverzichten. Als gevolg daarvan ontbreekt uit de kredietoverzichten een totaalbeeld.

5.2. Aanbevelingen

Naar aanleiding van het onderzoek komt de Rekenkamercommissie tot de volgende aanbevelingen voor de gemeenteraad:

1. Verzoek het college het inzicht in grotere projecten die meerdere dekkingsbronnen hebben te verbeteren. Laat het college daarvoor een systematiek ontwikkelen.
2. Verzoek het college de huidige werkwijze en inrichting van het kredietproces te beoordelen in het licht van planning en control.
3. Betrek bij het ontwikkelen van de systematiek en het beoordelen van het kredietproces de aspecten zoals omschreven in paragraaf 7.3. van deze onderzoeksrapportage.

6. Reacties op het conceptrapport

In overeenstemming met de Verordening op de Rekenkamercommissie heeft de commissie het beginsel van hoor en wederhoor toegepast. Het conceptrapport is voor ambtelijk wederhoor (controle op juistheid van de feiten) voorgelegd aan de sectoren. De uitgebrachte reacties zijn verwerkt in het eindrapport.

Dit rapport is vervolgens voor bestuurlijk commentaar aangeboden aan burgemeester en wethouders. De reactie van het college is als bijlage 7.4 in deze rapportage opgenomen.

Het college onderschrijft de aanbeveling voor meer inzicht in dekkingsbronnen bij grote projecten. Het college is geen voorstander van het uitvoeren van een vervolgonderzoek zoals in de conceptrapportage was voorgesteld. Het college verwijst naar de Programmarekening 2005 en daarbij gevraagde aandacht voor de paragraaf grote projecten. Voor de uitwerking is een raadswerkgroep ingesteld. De financiële beheersing bij de sector ROB van de projecten wordt verbeterd door de inzet van de projectcontroller op grote risicovolle projecten.

Op basis hiervan heeft de Rekenkamercommissie de aanbeveling voor een vervolgonderzoek gewijzigd in een nadere analyse en beoordeling van de werkwijze en inrichting van het kredietproces.

7. Bijlagen

7.1. Bevindingen kredietoverzichten 2003, 2004 en 2005

De onderstaande gegevens zijn ontleend aan de beschikbare kredietoverzichten. De juistheid en volledigheid (betrouwbaarheid) van de kredietoverzichten is tijdens dit onderzoek niet onderzocht en vastgesteld.

De volgende gegevens zijn in de kredietoverzichten **2005 en 2004** opgenomen:

- Beschikbaar krediet;
- Boekwaarde 1 januari;
- Vermeerderingen en verminderingen boekjaar;
- Boekwaarde 31 december;
- Restant krediet;
- Nog te verwachten kosten en opbrengsten
- Verwachte over- of onderschrijding;
- Krediet ouder dan 2 jaar;
- Krediet afsluiten;
- Opmerkingen.

In de kredietoverzichten staan de afgesloten en lopende kredieten door elkaar en zijn niet afzonderlijk getotaliseerd.

Het kredietoverzicht **2003** is op een andere wijze ingericht, met name de nog te verwachten kosten en opbrengsten staan hier niet in vermeld. Wel zijn de afgesloten en lopende kredieten afzonderlijk vermeld en getotaliseerd.

-Recapitulatie van de krediet over – en onderschrijdingen 2005, 2004 en 2003:

<i>Omschrijving</i>	<i>2005</i>	<i>%</i>	<i>2004</i>	<i>%</i>	<i>2003*</i>	<i>%</i>
Omvang kredieten in €	60.725.000		55.747.000		8.101.000	
Aantal kredieten	306		340		91	
Omvang over(-) of onderschrijdingen in €	704.000	1.2	1.003.000	1.8	-187.000	-2.3
Aantal over- of onderschrijdingen	32	10.5	38	11.1	-61	67.0

(* hier zijn alleen de afgesloten kredieten in 2003 opgenomen)

-Recapitulatie individuele krediet over- en onderschrijdingen groter dan €50.000:

<i>Over(-) of onderschrijdingen > €50.000</i>	<i>2005</i>	<i>% totaal</i>	<i>2004</i>	<i>% totaal</i>	<i>2003</i>	
Aantal	5		4		3	
Totaal omvang in €	710.000	100	769.000	76.7	-92.215	49.3
Grootste over(-) of onderschrijding	370.000		330.000		-84.451	
Totaal kredietomvang in €	1.471.000		916.984		343.193	
Grootste krediet	999.720		457.500		343.193	

BEVINDINGEN KREDIETOVERZICHT 2005

- Het totale beschikbare krediet voor 2005 bedraagt €60.725.000;
- De totaal verwachte over- en onderschrijving bedraagt per saldo een onderschrijving van €704.000 (1,2%) ;

-Overzicht aantallen kredieten en verwachte over- en onderschrijvingen in aantallen:

Sector	Aantal kredieten	Totaal verwachte over(-) of onder schrijvingen	Waarvan over-Schrijvingen	Waarvan onder schrijvingen	% verwachte over- of onderschrijving
EWZ	87	14	5	9	16%
ROB	181	13	3	10	7%
FBB	37	5	2	3	14%
CZ	1	0	0	0	0%
Totaal	306	32	10	22	11%

-Overzicht aantallen kredieten en verwachte over- en onderschrijvingen 2005 in Euro's:

Sector	Omvang kredieten €	Totaal verwachte over(-) of onder schrijvingen €	Waarvan over Schrijvingen €	Waarvan onder Schrijvingen €	Verwachte over-of onderschrijving %
EWZ	18.489.000	215.000	85.000	300.000	1.2%
ROB	30.081.000	508.000	104.000	612.000	1.7%
FBB	12.117.000	-19.000	25.000	6.000	0.2%
CZ	38.000	-	0	0	0%
Totaal	60.725.000	704.000	214.000	918.000	1.2%

-Overzicht over –en onderschrijvingen > €50.000 betreffen:

nr.	Sector	Omschrijving	Beschikbaar krediet €	Verwachte over (-) of onderschrijving	% over- onder- schrijving	Krediet afgesloten
1	EWZ	ESV, investering O&O 2005	80.500	56.400	70%	Ja
2	EWZ	Ceelman van Ommerenweg 11, bouwkosten	999.720	78.965	8%	Ja
3	EWZ	Bestrijding legionella bacterie 2005	300.000	150.000	50%	Nee
4	ROB	B'kom herinrichting B'kom-Centr. Fase IV	-35.300	370.000	1048%	Ja
5	ROB	Ontwikkelen parkeerbeleidsplan	126.221	55.000	44%	nee
Tot			1.471.141	710.365	48%	

BEVINDINGEN KREDIETOVERZICHT 2004

- Het totale beschikbare krediet 2004 bedraagt €55.747.000 ;
- De verwachte over/onderschrijding bedraagt per saldo een onderschrijding van € 1.003.000 (1.8%);

-Overzicht aantallen kredieten en verwachte over- en onderschrijdingen in aantallen:

Sector	Aantal kredieten	Totaal verwachte over(-) of onder schrijdingen	Waarvan over schrijdingen	Waarvan onder Schrijdingen	% verwachte over- of onderschrijding
EWZ	95	5	4	1	5%
ROB	215	25	7	18	12%
BRW	1	0	0	0	0
FBB	29	8	1	7	28%
Totaal	340	38	12	26	11%

-Overzicht aantallen kredieten en verwachte over- en onderschrijdingen 2004 in Euro's:

Sector	Omvang kredieten €	Totaal verwachte over(-) of onder schrijdingen €	Waarvan over Schrijdingen €	Waarvan onder Schrijdingen €	Verwachte over- of onderschrijding %
EWZ	21.910.000	3.000	13.000	16.000	0%
ROB	22.962.000	568.000	67.000	635.000	2.5%
BRW	39.000	0	0	0	0%
FBB	10.836.000	432.000	19.000	451.000	4.0%
Totaal	55.747.000	1.003.000	99.000	1.102.000	1.8%

-Overzicht over –en onderschrijdingen > €50.000 betreffen:

nr.	Sector	Omschrijving	Beschikbaar krediet €	Verwachte over (-) of onderschrijding	% over- onderschrijding	Krediet afgesloten
1	ROB	Archeoloog 2002 e.v.	54.440	54.440	100%	ja
2	ROB	Bodemonderzoek project A12/N781	204.200	183.107	90%	ja
3	ROB	Structuurvisie Ede-stad	200.844	200.844	100%	ja
4	FBB	BB/Bel GH systeem	457.500	330.281	72%	nee
Tot			916.984	768.762	83.8%	

BEVINDINGEN KREDIETOVERZICHT 2003

- Het totale beschikbare krediet 2003 bedraagt €44.635.000 ;
- Aangezien de verwachte kosten en opbrengsten in het kredietoverzicht 2003 niet zijn weergegeven kan de verwachte over – en of onderschrijding in aantallen en geldswaarde niet worden aangegeven.

-Overzicht aantallen afgeronde kredieten en over- en onderschrijvingen in aantallen:

Sector	Aantal afgesloten kredieten	Totaal over(-) of onder schrijvingen	Waarvan over schrijvingen	Waarvan onder schrijvingen	% Over- of onderschrijving
EWZ	31	11	4	7	35,5%
ROB	41	35	13	22	85,4%
BRW	1	0	0	0	0
FBB	18	15	11	4	83.3%
Totaal	91	61	28	33	67%

-Overzicht aantallen afgeronde kredieten en over- en onderschrijvingen 2003 in Euro's:

Sector	Omvang afgesloten kredieten €	Totaal over(-) of onder schrijvingen €	Waarvan over Schrijvingen €	Waarvan onder Schrijvingen €	Over- of onderschrijving %
EWZ	3.560.000	-11.000	58.000	47.000	-0.3%
ROB	3.055.000	-33.000	152.000	119.000	-1.1%
BRW	9.000	0	0	0	0%
FBB	1.477.000	-143.000	252.000	109.000	-9.7%
Totaal	8.101.000	-187.000	462.000	275.000	-2.3%

-Overzicht over –en onderschrijvingen > €50.000 met betrekking tot de afgeronde projecten:

nr.	Sector	Omschrijving	Beschikbaar krediet €	Over (-) of onderschrijving	% over- onder- schrijving	Krediet afgesloten
1	FBB	FZ/IS: Pro helpdesk systeem	0	-72.881	-%	ja
2	FBB	Vervanging GBA systeem (hardware)	0	-84.451	8%	ja
3	FBB	Vervanging GBA-systeem (software)	343.193	65.117	19%	ja
Tot			343.193	-92.215	27%	

7.2. Toelichtingen op de kredietoverzichten

Overzicht 2005

Over de krediet over- en onderschrijdingen > €50.000 onder de nummers 1, 2 en 4 is bij de betreffende sectoren om nadere toelichting gevraagd. Een beknopte samenvatting van deze toelichting is hier opgenomen.

De geraamde kosten onder nummer 1, onderwijskundige aanpassing bij/in ESV met een krediet van €80.500, vallen lager uit door nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht over de uitvoering van het project. Daarnaast is de aanbesteding gunstig uitgevallen.

Ten aanzien van nummer 2 het bouwkrediet Ceelman van Ommerenweg is nadere toelichting gegeven door het hoofd Maatschappelijke Voorzieningen en Projecten van de sector EWZ. De totale projectwaarde bedroeg €1.744.491 in plaats van de uit het kredietoverzicht geselecteerde €999.720. Het betreft een gecombineerde uitvoering van twee projecten., namelijk de bouw van zes leslokalen en een gymlokaal.

De uiteindelijke onderschrijving voor het totale project bedroeg €84.652 (4,9%). Aan ons is medegedeeld dat dit bedrag –conform de hiervoor geldende regels- binnen de voorziening Onderwijshuisvesting blijft en na besluitvorming via het “ Integraal Accommodatie Plan” een nieuwe bestemming krijgt binnen onderwijshuisvesting. Het voordeel wordt toegeschreven aan een naar bovenverwachting gunstig verlopen aanbestedingsprocedure mede in relatie tot de gecombineerde uitvoering.

De onderschrijving van €370.000 genoemd onder nummer 4, Bennekom herinrichting Centrum fase IV, betreft in werkelijkheid een overschrijding van €370.000. Een geraamd bedrag van €363.024, betreffende een te ontvangen vrijwillige bijdrage van de Stichting Ondernemers Bennekom Centrum, is nog steeds niet ontvangen.

Overzicht 2004

Over de krediet over- en onderschrijdingen > €50.000 onder de nummers 1, 2 en 3 is bij de betreffende sectoren om nadere toelichting gevraagd. Een beknopte samenvatting van deze toelichting is hier opgenomen.

De gemaakte kosten voor de nummers 1,2 en 3 zijn alle als gevolg van veranderde verslagleggingvoorschriften (BBV 2004) niet ten laste van het betreffende krediet gebracht maar ten laste van de exploitatie. Dit verklaart hoofdzakelijk de onderschrijdingen.

Aanvullende informatie over 2 projecten

Aanvullend is voor de volgende twee grotere projecten een overzicht gevraagd van de oorspronkelijke kredietaanvraag, de aanpassingen hierop en de werkelijke bestedingen.

Lunteren Bisschopweg (herinrichting en vervanging riolering):

Voor de herinrichting en vervanging riolering Bisschopweg te Lunteren is in 2003 een totaal krediet beschikbaar gesteld van 1.344.538. Dekking van de kosten vond plaats via de gelden MJB ‘Structuurvisie Lunteren’, een bijdrage gelden IGW (Beheer) en een provinciaal subsidie. Het project maakt deel uit van het financiële kader voor de infrastructuur en herinrichting van de kern Lunteren. Uiteindelijk is 218.763 (16,4%) niet besteed als gevolg van, naar ons is meegedeeld, hoofdzakelijk aanbestedingsvoordelen. De onderschrijving blijkt niet duidelijk uit het kredietoverzicht 2004 en is zonder aanvullende toelichting niet hieruit af te leiden.

Herinrichting Dorpsplein Otterlo

De herinrichting van het Dorpsplein wordt in twee fasen uitgevoerd met twee afzonderlijke investeringskredieten, voor in totaal €410.159. Dekking van de kosten vindt mede plaats uit de reserve DOE-gelden. Er wordt verwacht dat het project budgettair neutraal wordt afgesloten.

7.3. Inzichtelijkheid kosten en dekking van grote projecten

Aspecten voor het ontwikkelen van een systematiek voor het presenteren van de kosten en de dekking van grote projecten.

- Het definiëren van het begrip kredietoverschrijding cq. onderschrijding. Zijn dit de werkelijke kosten ten opzichte van de initiële kredietaanvraag of ten opzichte van de kredietaanvraag inclusief latere aanpassingen?
- Het bepalen van de criteria over wat onder “grotere projecten” moet worden verstaan. Deze criteria kunnen betrekking hebben op ondermeer risicoprofiel, geldswaarde en prestige cq. imago. Hierbij moet aansluiting worden gezocht bij wat binnen de bestuurlijke planning en controlcyclus gebruikelijk is.
- Het volgens deze criteria selecteren van “grotere projecten” en het presenteren van de begrote kosten voor het totale project, de wijze van dekking van de begrote kosten en eventuele aanpassingen van de oorspronkelijke kredietaanvraag.
- Het presenteren van de werkelijke kosten en de werkelijke dekkingsbijdrage vanuit de van toepassing zijnde bronnen.
- Het bepalen van de werkelijke over- of onderschrijding ten opzichte van de kredietaanvraag vanuit dit totaalbeeld.

Aspecten voor het analyseren van de werkwijze van het kredietproces in relatie tot grote projecten.

- Zijn er risicoprofielen per project benoemd en is de planning en control hierop afgestemd?
- Bestaan er realistische ontwerpen, mede gezien de geconstateerde onderschrijdingen, met betrekking tot de begroting van alle kosten?
- Zijn er eisen geformuleerd voor de methodiek van kostenraming van investeringskosten en de inrichting van de organisatie van het ramingsproces?
- Zijn er richtlijnen geformuleerd om ramingen van investeringskosten voor “grotere projecten” te laten toetsen door een onafhankelijke derde?
- Zijn er eisen geformuleerd voor de kostenbeheersing, controle en monitoring mede in relatie tot het functioneren van de projectorganisatie?
- Zijn er mijlpalen benoemd en “go or no go” momenten?
- Zijn de taken en verantwoordelijkheden intern en richting derden helder vastgesteld en gecommuniceerd?
- Is er vastgelegd wanneer en door wie moet worden gerapporteerd over de voortgang van projecten ten aanzien van financiën, opleverdata en kwaliteit uitvoering?
- Is separaat vastgelegd hoe om te gaan met overschrijdingen en wanneer deze moet worden gemeld (budgetoverhevelingen)?

7.4. Reactie burgemeester en wethouders

Geachte commissie,

Bij brief van 31 juli 2006 ontvingen wij van uw commissie het Conceptrapport “Vooronderzoek Budget over- en overschrijdingen”. U geeft ons gelegenheid om onze reactie te geven op dit conceptrapport. Deze treft u bijgaand aan.

Conclusie

Uit het door u uitgevoerde vooronderzoek naar budget over- en overschrijdingen komt een beeld naar voren dat de uitvoering van de beschikbaar gestelde kredieten en de verantwoording over de daartoe gedane uitgaven correct plaatsvindt. Het inzicht in de grotere projecten, die veelal meerdere dekkingsbronnen kennen, kan verbeterd worden. Dit verbeterpunt van een integraler overzicht voor deze projecten onderschrijven wij.

Aanbevelingen

De aanbevelingen van uw commissie betreffen die van een vervolgonderzoek op de grotere projecten en of meer regels moeten worden geformuleerd die een nog nauwkeuriger precisierapportage opleveren van wat er rondom een uitgetrokken krediet/project precies gebeurt.

Reactie

Gelet op de resultaten van het onderzoek (nauwelijks kredietoverschrijdingen en waar daarvan sprake is een toereikende uitleg van het hoe en waarom) heeft het uitvoeren van een verdiepend vervolgonderzoek niet onze voorkeur en juist ook tegen de achtergrond van de wensen aan regelreductie zeker niet behoefte het aantal regels te doen toenemen.

Veel liever kiezen wij ervoor aandacht te geven aan die gebieden en thema's die een bredere impact hebben en met kwalitatief zwaardere procedures zouden moeten zijn omgeven, vooral gelet op de maatschappelijke, financiële en politieke risico's. Welke dat zijn behoort tot het domein van de politieke afweging en vraagstelling. In dat verband is door de gemeenteraad bij de vaststelling van de Programmarekening 2005 aandacht gevraagd voor de invulling van de paragraaf Grote projecten (informatie over grote projecten overeenkomstig bepalingen in de door de raad vastgestelde financiële beheersverordening ex. art 212 GW).

Wij hebben toegezegd de uitwerking daarvan in overleg met de raad(swerkgroep) te doen. De startbijeenkomst met de raads werkgroep vindt 30 augustus 2006 plaats.

Samenvattend nemen wij de aanbeveling die pleit voor meer inzicht in dekkingsbronnen over. Wij opteren ervoor om deze te betrekken bij de al toegezegde optimalisering van de presentatie van het inzicht in kredieten en projecten die wij in samenspraak met de raads werkgroep verder uitwerken. De aanbeveling voor een vervolgonderzoek heeft naar onze mening in dit stadium geen meerwaarde.

Burgemeester en wethouders van Ede.
30 augustus 2006.

7.5.   Overzicht kredietmutaties 2004 en 2005
